
DET ØVERSTE VESENS YOG

Fullendte vismenn har forsøkt å forklare verdens natur ved hjelp av forskjellige analogier. Noen har beskrevet den som det verdslige livs skog, andre har framstilt den som den dødelige eksistensens hav. I en annen sammenheng er den samme blitt kalt det verdslige livets elv eller avgrunn. Enkelte ganger er den også litt sammenlignet med kloven på en ku. Tilsynelatende antyder de alle at verdens utvidelse ikke går lenger enn det som kan sanses. Og dette stadiet kommer omsider når også dette fryktinngytende "hav" tørker inn. Ifølge Goswami Tulsidas er det å nevne Guds navn nok til å få dette havet til å tørke inn. Yogeshwar Krishn har også brukt "hav" og "tre" som et bilde på verden. Han har sagt i sjette og syvende vers i kapittel 12 at han snart utfrir sine elskende hengivne, som kontemplerer ham – den manifesterte Gud – med fast konsentrasjon, fra den dødelige verdens avgrunn. I dette kapitlet sier han at verden er et tre som en yogi som leter etter det øverste mål, må hugge ned.

1. **"Herren sa: 'Han som kjenner fikentreet (Peepal) som er verden, med røtter øverst og greiner nederst og som sies å være uforgjengelig, og der vediske vers er bladverket, er en kjenner av Ved."**

Roten til denne evigvarende Peepal-lignende verden er Gud øverst og greinene er naturen nederst. Et tre varer ikke engang til

den symbolske morgendagen, men verdens tre er uforgjengelig. To ting er udødelige ifølge Krishn. Den første av disse er den evigvarende verden, og hinsides den har vi den evige Øverste ånd. Ved sies å være bladene på dette verdenstreet. Mennesket som observerer dette treet med røttene og er klar over dets realitet, er en innviet i Veds kunnskap.

Mennesket som har sanset sannheten om verdens-treet og ikke den som bare har lest hellige bøker, er en sann kjenner av Ved. Studier av bøker gir bare et motiv til å gå videre i den retningen. På dette tidspunktet vil noen med rette spørre hvorfor Ved er nødvendig i stedet for blader. Vediske vers, som skaper velvære, er nyttige fordi de motiverer fra det øyeblikk da en Sjæl, etter å ha vandret lenge rundt, gjennomgår sin siste fødsel som er lik det siste skuddet på et tre. Dette er vendepunktet da omstreifingen stanser, og den søkende begynner å nærme seg Gud med tillit.

2. "Greinene som får næring av de tre egenskapene, strekker seg høyt og lavt, sanseobjekter er treets skudd og dets handlingsskapende røtter strekker seg nedover til menneskenes verden."

Sanseobjektene greiner og deres glede, som næres og dyrkes av de tre egenskapene, i den treaktige verden, sprer seg overalt over og under, og går til og med tilbake i jorden og setter nye skudd. De strekker seg fra mark og insekter nederst til den guddommelige tilstand og skaper øverst, men de kan bare binde dem som er født som mennesker ifølge deres tidligere handlinger. Alle disse fødsle er bare til sanseobjektene glede. Bare menneskefødsler er underkastet binding i tråd med handling. Og –

अधश्चोर्ध्वं प्रसृतास्तस्यशाखा गुणप्रवृद्धा विषयप्रवालाः ॥
अधश्च मूलान्यनुसंततानि कर्मानुबन्धीनि मनुष्यलोके ॥२॥

3. **”Siden dets form ikke kan ses her, og siden det verken har begynnelse eller slutt og heller ikke noe sikkert fundament, bør dette kjempestore treet hugges ned med fornektelsens øks.”**

Verdenstreet har ingen fast eksistens fordi det er foranderlig. Derfor må det felles med den totale hengivelsens øks. Det må hugges ned, ikke tilbedes slik det vanligvis skjer på grunn av den overtroiske antakelsen at Gud har tilhold i røttene på dette treet, og at bladene på det er Ved.

Men siden dette treet har vokst opp av Guds egen sæd, kan det hugges ned? Meningen med denne nedhuggingen er faktisk flukt fra naturen som oppnås ved fornektelse. Men hva skal gjøres etter at treet er hugget ned?

4. **”Da skal dette målet etterstrebes, og når man har nådd det, er det ikke nødvendig å vende tilbake med en fornemmelse av total underkastelse overfor denne ur-Gud hvorfra alt verdslig liv stammer.”**

Men hvordan skal man få til letingen etter denne Gud? Yogeshwar hevder at selvoppgivelse er en viktig betingelse. Den bør være en følelse av ”Jeg er prisgitt Gud” – det uendelige Vesen som ur-verdenstreet har vokst opp av. Dette treet kan ikke hugges ned uten at man søker ly hos ham. Krishn snakker så om tegnene som gjør at man kan forstå at treet er hugget ned.

5. **”Mennesker med kunnskap som er befridd fra forfengelighet og villfarelse, som har seiret over forblindelsens onde, som alltid forblir i Den øverste ånd, som er totalt blottet for begjær og løsrevet fra motsetningene glede og sorg, når det evige mål.”**

न रूपमस्येह तथोपलभ्यते नान्तो न चादिर्न च संप्रतिष्ठा ।
अश्वत्थमेनं सुविरूढमूलमसङ्गशस्त्रेण दृढेन छित्त्वा ॥३॥
ततः पदं तत्परिमार्गित्वयं यस्मिन्नाता न निवर्तन्ति भूयः ।
तमेव चाद्यं पुरुषं प्रपद्ये यतः प्रवृत्ति प्रसृता पुराणी ॥४॥
निर्मानमोहा जितसङ्गदोषा अध्यात्मनित्या विनिवृत्तकामाः ।
द्वन्द्वैर्विमुक्ताः सुखदुःखसंज्ञैर्गच्छन्त्यमूढाः पदमव्ययं तत् ॥५॥

Ødeleggelsen av forfengelighet, villfarelse, forblindelse, begjær og motsetningene nytelse og smerte er bare mulig ved fullstendig selvoppgivelse overfor og konstant tilhold i Gud. Bare på denne måten kan mennesker med sann visdom nå den evige tilstand. Verdenstreet kan ikke hugges ned uten at denne oppnåelsen og fornektelsen er til stede fram til dette punktet. Hvordan er så denne endelige tilstand som oppnås ned fornektelse?

6. "Etter å ha nådd mitt øverste tilholdssted, er det ingen tilbakevending. Det er verken opplyst av Sol eller måne eller ild."

Etter at dette endelige hjem er nådd, er det ingen gjenfødelse. Og alle har like stor rett til det.

7. "Den udødelige Sjæl i kroppen er en del av meg, og det er han som tiltrekker de fem sansene og den sjettede – sinnet – som forbli i naturen."

Krishn forklarer så hvorfor det er slik:

8. "Som vinden som bærer en lukt fra sin kilde, føres også Sjelen som er kroppens herre og sammen med ham sansene og sinnet fra sin tidligere kropp og ifører seg en ny."

Sjelen fører med seg sinnets tilbøyeligheter og handlingsmåte og kroppens fem sanser som den forlater og tar dem inn i den nye kroppen. Den nye kroppen blir umiddelbart sikret, og det er grunnen til at Krishn tidligere spurte Arjun hvordan han var blitt et offer for misforståelsen at forfedrenes avdøde Sjeler ville falle fra himmelen når det ikke fantes offer i form av riskaker og vann. Men det umiddelbare spørsmålet er hva Sjelen gjør etter at den er kommet inn i en ny kropp og hva egentlig de fem sansene er ved siden av sinnet.

न तद्भासयते सूर्यो न शशाङ्को न पावकः ।
यद्गत्वा न विकर्तन्ते तद्भाम परमं मम ॥६॥
ममैवांशो जीवलोके जीवभूतः सनातनः ।
मनषष्ठानीन्द्रियाणि प्रकृतिस्थानि कर्षति ॥७॥
शरीरं यदवाप्नोति यच्चाप्युत्क्रामतीश्वरः ।
गृहीत्वैतानि संयाति वायुर्गन्धानिवाशयात् ॥८॥

9. "Sjelen styrer sansene hørsel, syn, berøring, smak, lukt og også sinnet og opplever gjenstander gjennom dem."

Men det er ikke synlig at den er slik, og ikke alle er i stand til å se den.

10. "De uvitende er ikke klar over Sjelen og er utstyrt med de tre egenskapene og forlater kroppen eller forblir i den og nyter gjenstander. Bare de som har visdommens øyne kan se ham."

Det neste verset dreier seg naturligvis om hvordan dette synet kan sikres.

11. "Yogi kjenner Sjelens essens som forblir i deres hjerte, men den uvitende som ikke har renset seg (for ondskap), klarer ikke å se ham selv etter mange anstrengelser."

Ved å beherske sitt sinn fra alle kanter, og gjennom seriøse anstrengelser, sanser yogi sin Sjel. Men mennesker med en ikke fullendt Sjel, det vil si med urent sinn og hjerte, klarer ikke å se ham selv om de anstrenger seg for det. Dette skyldes at deres sinn og sansorganer er urene. Bare ved å gjøre et iherdig forsøk på å undertrykke sitt sinn er vismenn i stand til å nå fram til sitt Jeg. Kontemplasjon er altså en nødvendighet. Krishn belyser nå Jegets herligheter hos realiserte vismenn som han også har dvelt ved tidligere.

12. "Vit at Solens stråleglans som lyser opp verden, er min egen stråleglans."

Han fortsetter med å peke på vismannen oppgave:

श्रोतं चक्षु स्पर्शनं च रसनं घ्राणमेव च ।
अधिष्ठाय मनश्चायं विषयानुपसेवते ॥९॥
उत्क्रामन्तं स्थितं वापि भुञ्जानं वा गुणान्वितम् ।
विमूढा नानुपश्यन्ति पश्यन्ति ज्ञानचक्षुषः ॥१०॥
यतन्तो योगिनश्चैनं पश्यन्त्यात्मन्यवस्थितम्
यतन्तोऽप्यकृतात्मानो नैनं पश्यन्त्यचेतसः ॥११॥
यदादित्यगतं तेजो जगद्भासयतेऽखिलम् ।
यच्चन्द्रमसि यच्चाग्नौ तत्तेजो विद्धि मामकम् ॥१२॥

13. "Jeg gjennomsyrer Jorden, jeg støtter alle vesener med min gjennomgripende energi, og som den ambrosiske måne, skaffer jeg sevjen som nærer alle planter."

Og –

14. "Jeg er ilden, fylt av pran og apan, i kroppen til alle levende vesener som fortærer de fire typer mat.¹"

I kapittel 4 henviste Krishn til forskjellige former for ild – kunnskapens (versene 19 og 37), Guds (vers 25), beherskelsens (vers 26), sansenes (vers 26), yogs (vers 27) og pran-apanens (versene 29-30), og resultatet av dem alle ble sagt å være kunnskap. Kunnskap er i seg selv ild. Krishn tar form av en slik ild, og det er han som aksepterer og tar opp i seg maten som skapes av de fire framgangsmåtene resitasjon, nemlig baikhari, madhyama, pashyanti og para som er fylt av pran og apan (det bør huskes at resitasjon alltid foregår ved hjelp av innpust og utpust).²

Ifølge Krishn er Gud den eneste mat – manna – som Sjelen blir så tilfredsstilt av at den aldri føler sult mer. Vi setter navnet mat på kroppens aksepterte næringsstoffer. Men Gud alene er den egentlige mat. Og denne maten fører fram til modenhet bare ved å gjennomføre de fire trinnene baikhari, madhyama, pashyanti og para. Enkelte kloke mennesker har også kalt dem navn (nam), form (ruo), åpenbaring (leela) og tilholdssted (dham). Til å begynne med sies navnet hørbart. Så, gradvis, begynner formen til den elskede Gud å manifestere seg inne i hjertet. Etter hvert begynner den tilbedende å se Guds påvirkning i sitt åndedrett – hvordan han gjennomsyrer hvert eneste atom i universet og hvordan han virker overalt. Sansning av

गामाविश्य च भूतानि धारयाम्यहमोजसा ।

पुष्णामि चौषधीः सर्वाः सोमो भूत्वा रसात्मकः ॥१३॥

अहं वैश्वानरो भूत्वा प्राणिनां देहमाश्रितः ।

प्राणापानसमायुक्तः पचाम्यन्नं चतुर्विधम् ॥१४॥

- 1 De fire typer mat er bhakshya, bhojya, lehya og chosya. Det som tygges som mat, er bhakshya, det som svelges uten tygging, er bhojya, det som slikkes, er lehya og det som suges, er chosya.^{back}
- 2 Se fortolkningen av 29. vers i kapittel 4.^{back}

Guds verk inne hjertets sfære er leela. I stedet for utførelse av folkelige skuespill basert på legendene om Ram og Krishn er det sansningen av Guds verk innen hjertets rike som er sann leela. Og det øverste tilholdssted nås når Guds berøring begynner å merkes etter sansningen av hans verk. Når den tilbedende kjenner ham på denne måten, forblir han i ham. Å ha tilhold i denne sted og forbli i Den øverste ånd – etter å ha følt hans berøring i den perfekte tilstand av transcendental resitasjon (paravani) er samtidige begivenheter.

Maten som er Gud, er slik utstyrt med pran og apan, shwas og prashwas, og den går videre gjennom baikhari og madhyama til det kulminerende stadium para. Da er den klar og tilgjengelig og også assimilert, og da er selvfølgelig den som spiser maten også klar til å ta del i den sublimе næringen.

15. "Jeg har tilhold i hjertet til alle vesener og er hukommelsen og kunnskapen og også styrken som overvinner alle hindringer. Jeg er det som er verdig til å bli erkjent av Ved. Jeg er i sannhet forfatter av Vedant foruten deres kjenner."

Krish eksisterer som den allestedsnærværende i hjertet til alle vesener, og det er på grunn av ham at Den øverste ånd huskes. Hukommelse betyr her erindring om Guds glemte essens. Her er det helt tydelig en framstilling av erkjennelsens øyeblikk. Kunnskap som er knyttet til hukommelse og evnen til å overvinne vanskeligheter, er også gaver fra Krishn. Han er også forfatter av og slutten på Ved. Kunnskap kommer når han er separat, men hvem kan kjenne ham når den tilbedende har sanset ham og blitt ett med ham? Krishn er også kjenner av Ved. Han sa i begynnelsen av kapitlet at verden er et tre der roten er Gud øverst, og greinene nederst er naturen. Den som kan skille roten fra greinene som er naturen, kjenner essensen av det, og han er vel bevandret i Ved (hellig kunnskap). Her sier han at han er en slik – en kjenner av Ved.

सर्वस्य चाहं हृदिसंनिविष्टो मत्तःस्मृतिर्ज्ञानमपोहनं च ।
वेदेश्च सर्वैरहमेव वेद्यो वेदान्तकृद्वेदविदेव चाहम् ॥१५॥

Han setter seg selv på linje med andre Ved-lærde. Dermed blir det igjen understreket at Krishn var en vismann som kjente sannheten – i sannhet en Yogeshwar blant yogi. Temaet avsluttes her, og nå fortsetter han med å si at det finnes to slags vesener (Purush).

16. "Det finnes to slags vesener i verden, de dødelige og de udødelige: mens kroppene til alle vesener er forgjengelige, sies deres Sjel å være uforgjengelig."

Personen, mann eller kvinne, som har behersket sine sanser sammen med sinnet, det vil si, med en kropp der sansene er stødige, sies å være uforgjengelig. Den "forgjengelige" person eksisterer i dag, men eksisterer kanskje ikke i morgen. Men også dette er Sjel i en spesiell tilstand. Men det finnes et annet Jeg i tillegg til disse to.

17. "Men høyere enn dem begge er den som gjennomsyrer alle tre verdener for å støtte og opprettholde alle og som er kalt den evige Gud og Den øverste ånd (Ishwar)."

Den ikke-manifesterte Gud, en uforgjengelig, og Det øverste vesen er noen andre navn som han er kjent under. Men han er sannelig annerledes og utsigelig. Han representerer den endelige tilstand hinsides det foranderlige og uforanderlige (det forgjengelige og det uforgjengelige). Han styres av Den øverste ånd, men han er annerledes og hinsides ord. Krishn presenterer seg som en Sjel i en slik tilstand.

18. "Siden jeg er den øverste i kraft av å være hinsides både det forgjengelige (kropp) og den uforgjengelige (Sjel), er jeg kjent som Det øverste vesen (Purushottam) både i verden og i Ved."

द्वामिमौ पुरुषौ लोके क्षरश्चाक्षर एव च ।
क्षरः सर्वाणि भूतानि कूटस्थोऽक्षर उच्यते ॥१६ ॥
उत्तमः पुरुषस्त्वन्यः परमात्मेत्युदाहृतः ।
यो लोकत्रयमाविश्य बिभर्त्यव्यय ईश्वरः ॥१७ ॥
यस्मात्क्षरमतीतोऽहमक्षरादपि चोत्तमः ।
अतोऽस्मि लोके वेदे च प्रथितः पुरुषोत्तमः ॥१८ ॥

Han er kjent som Det øverste vesen både i verden og Ved fordi han har transcenderet den forgjengelige, foranderlige kshetr og også hevet seg over den uforanderlige, uforgjengelige, stødige sjel.

19. "Det allvitende menneske, som altså er klar over min essens, O Bharat, som Det øverste vesen, tilber meg alltid med perfekt hengivelse."

En slik tilbedende er ikke atskilt fra Krishn.

20. "Jeg har instruert deg slik, O du uten synd, i denne mest subtile av all kunnskap fordi, O Bharat, ved å kjenne dens essens får et menneske visdom og fullfører alle sine oppgaver."

Krishn opplyser på denne måten Arjun om den mest hemmelige kunnskap ved å være godt kjent med essensen i det som gjør at et menneske blir allvitende og når sitt mål. Denne undervisningen fra Krishns side er i seg selv en fullstendig hellig formaning.

Krishns mystiske kunnskap var høyst hemmelig. Han fortalte dette bare til hengivne. Dette var ikke myntet på alle, men bare de verdige som er åndelig klare til å motta det og profitere på det. Men når denne samme hemmelige læren skrives ned og kommer i form av den bok, kan det virke som Krishn har meddelt den til alle. Men egentlig er den bare for dem som er klare til å motta den. Heller ikke Krishns manifesterte form var beregnet på alle. Men han holdt ikke noe tilbake for den verdige Arjun. Arjun kunne ikke ha blitt reddet hvis vognføreren hans hadde holdt noe hemmelig for ham.

Dette enestående som finnes hos alle fullendte vismenn av Ramkrishn Paramhansdev, var en gang ekstatisk. Hans elever spurte ham av tre grunner. Ramkrishn henviste til en eminent samtidig stor sjel, en realisert vismann (som hadde kontrollert og undertrykt alle sine sanser med abstrakt meditasjon), og sa at på den dagen hadde også han blitt en Paramhans som ham. Etter en stund sa han til

यो मामेवमसंमूढो जानाति पुरुषोत्तमम् ।
स सर्वविद्भजति मां सर्वभोवेन भारत ॥१९॥
इति गुह्यतमं शास्त्रमिदमुक्तं मयानघ ।
एतद्बुद्ध्वा बुद्धिमान्स्यात्कृतकृत्यश्च भारत ॥२०॥

elevene som fulgte ham og håpet – med sinn, handling og tale – på frihet fra lidenskap og verdslig tilknytning: "Tvil ikke et øyeblikk nå. Jeg er Ram som ble født i Treta. Også jeg er Krishn av Dwapar. Jeg er deres hellige Sjel. Jeg er deres form. Hvis dere vil nå fram, må dere skue meg."

På nøyaktig samme måte pleide min ærverdige lærer å si: "Merk dere at jeg bare er Guds budbringer. Virkelige vismenn er budbringerne til Den altgjennomtrengende, framragende, uforanderlige øverste ånd, og det er gjennom dem at hans budskap blir mottatt." Jesus Kristus formante mennesker å komme til ham, alle som strever og har tungt å bære, og han ville gi dem hvile ved å åpenbare for dem hans far Gud (Matteus 11, 28). Så alle kan bli Guds sønn.³ Det er en annen sak at å gå til vismenn er mulig gjort bare gjennom seriøs streben mot oppnåelsen gjennom tilbedelse og meditasjon. I Surah II i Koranen, avslører Allah: "Se! Vi har sendt deg (O Mohammed) med sannheten, den som kommer med glade nyheter og en budbringer." Den ærverdige Maharaj Ji pleide å si det samme om seg selv til alle. Han verken støttet eller motsa noe synspunkt eller noen doktrine, men han sa til dem som seriøst traktet etter å bli fri for lidenskaper og verdslig tilknytning: "Bare se på min form. Hvis dere håper på den endelige Ånd, kontempler meg og tvil ikke." Mange var skeptiske, men ved å vise med personlig erfaring og livsførsel og til og med ved å kritisere dem voldsomt, fikk ham dem til å kaste vrak på irrelevante antakelser. Blant dem finnes atskillige i de mange ritualene og seremoniene som Krishn dveler ved i versene 40-43 i kapittel 2 og fikk dem på denne måten til å ha tiltro til ham. Han eksisterer tidløst som en fullendt vismann. Selv om Krishns herlighet var et mysterium, avslørte han det på samme måte for sin seriøse hengivne, den verdige og kjærlige Arjun. Dette er mulig for enhver tilbeder, og vismenn har på denne måten ført millioner inn på den åndelige vei.

3 Koranen, Surah II, 116: "Og de sier: Allah har tatt til seg en Sønn. La ham bli forherliget! Sannelig, alt som er i himmelen og på Jorden er hans." ^{back}

Krishn sa i begynnelsen av kapitlet at verden er som et tre, Peepal. Men Peepal er bare en analogi. Roten er Gud øverst og hele naturen er greinene som sprer seg ut nederst. Den som skaffer seg bevissthet om treet og roten, er vel bevandret i Ved. Greinene på dette verdenstree og også røttene finnes overalt, høyt og lavt, fordi det har vokst fram av den Gud hvis sæd – Sjelen – hviler i hjertet til alle vesener.

Det finnes en myte om at Brahma, en gang han satt på en lotus, spekulerte på sin opprinnelse. Han beveget seg inn i stilken på lotusen han ble født av, og kom dypere og dypere inn i den. Han trengte enda dypere inn, men han kunne ikke se kilden for sin fødsel. I desperasjon satte han seg igjen på lotusen. Ved beherskelse av sinnet og meditasjon oppdaget han til slutt sitt utspring i Den øverste ånd og priste ham. Deretter avslørte Gud selv for ham at selv om han eksisterer overalt, kan han bare finnes i hjertet. Den som kontemplerer ham i hjertets sfære, erkjenner ham.

Brahma er et symbol. Han representerer tilsynekomsten av den ideelle tilstand etter moden praktisering av yog. Sinnet som tenderer mot Gud og har kunnskap om Den øverste ånd, er Brahma. Selv om lotusen vokser i vann, er den ubesudlet og ren. Når sinnet streifer rundt på leting, når det ikke sitt mål, men ved å sitte på et uplettet sete med totale selvbeherskelse. Det samme sinn erkjenner Gud i hjertet når det når oppløsningens stadium i selve denne beherskelsen.

Også her er verden et tre hvor røttene og greinene er overalt. Det står for de verdslige lenker som bare binder mennesker i tråd med deres gjerninger. De andre formene lider bare under konsekvensene av disse handlingene. Krishn ber Arjun innstendig om å hugge ned denne Peepal-lignende verden med den faste fornektelsens øks og lete etter det øverste mål. Etter å ha oppnådd det, blir vismenn ikke gjenfødt.

Når det gjelder hvordan dette treet er blitt hugget ned, sier Yogeshwar at mennesket som er blottet for stolthet og uvitenhet, som har overvunnet det onde ved tilknytning, med et begjær som

er kommet til veis ende og som er befridd fra konflikter, når fram til den endelige salighet. Gud, som opplyses verken av Solen eller månen og heller ikke av ild, er det endelige stadium og er selvlysende. Det viktige for denne åndelige oppnåelsen, er fast overbevisning om at den som etter å ha nærmet seg ham, ikke opplever noen tilbakevending fra det øverste tilholdssted, og at alle har like stor rett til det fordi den legemliggjorte Sjel bare er en uplettet del av Krishn selv.

Når Sjelen oppgir en kropp, bærer den med seg tilbøyelighetene i dens sinn og fem sanser over til den nye kroppen den tar bolig i. Hvis sanskar er opplyst og moralsk god, når Sjelen opplysningens nivå og den moralske dyds nivå. Hvis den tar med seg rajas-dominert sanskar, kommer den fram til det midterste nivå. Og hvis sanskar preges av tamas, klatrer Sjelen ned til fødsel i lavere former og hengir seg til sanselig nytelse via sinnet som kontrollerer sansene. Dette ser man vanligvis ikke, for synet som skal til for å sanse det, er visjonen om kunnskap. Bare å huske noe er ikke kunnskap. Yogi settes i stand til å se det bare ved å konsentrere sinnet om Jeget. Kunnskap oppnås altså gjennom øvelse og fullendelse, selv om det stemmer at studier av hellige skrifter gjør en tilbøyelig til det. Mennesker som er skeptiske og blottet for fullendelse, når ikke det ønskede mål selv om de strever hardt for å klare det.

Her har vi dermed en skildring av erkjennelsens stadium. Det er altså bare naturlig at det dveles ved attributtene i dette stadiet. Krishn kaster lys over det og sier at han er lyset fra Solen og månen, og han er også lysskjæret fra ild. Det er hans ild som aksepterer og assimilerer maten som blir klar på fire måter. Med Krishns ord er Gud den eneste mat (slik er dommen i Upanishad der denne tanken forekommer), og etter å ha smakt den, er Sjelen fullstendig tilfredsstilt. Maten som blir til i stadiet baikhari til para, blir gjort klar og fortært, og til og med den tilbedende, mottakeren av denne maten, opphører å eksistere. Men denne prestasjonen kan ikke være mulig før en vismann – en lærer – vognføreren som behersker, veileder og tilskynder.

Krishn understreker det samme poenget og slår fast at det er han, med tilhold i hjertet til alle vesener, som skaper hukommelse. Han er også kunnskapen som følger med denne hukommelsen. Det er også ved ham at hindrene på veien passerer. Bare han kan være kjent, og det er også han som står for slutten på denne kunnskapen etter at den er kjent. Og siden det er etter dette tidspunktet at den vitende og det som vites er ett, blir kunnskap irrelevant, for hvem er det nå som skal vite og hvem skal være kjent. Krishn er kjenneren av Ved – av den guddommelige sannhet. Han har sagt at den som kjenner verdenstreet med dets røtter, er vel bevandret i kunnskapen om Ved, men denne kunnskapen kommer bare til ham som hugger ned treet. Nå sier han at han er kjenneren av Ved. Han regner seg som en av dem som er innviet i Veds visdom. Så også Krishn er her en vismann – en kjenner av Ved, og kunnskapen om den har hele menneskeheten rett til.

På slutten sies det at verden har tre slags vesener. Alle kroppene til vesener er forgjengelige, men det samme vesen er uforgjengelig i tilstanden når sinnet er stødig selv om det er utsatt for motsigelser. Og enda høyere enn dette er den transcendentale Gud som sies å være ikke-manifestert og evig og som virkelig er unik. Dette er vesenet hinsides flyktighet og varighet. Dette er det endelige vesen. Krishn er ett med dette vesen og dermed også den samme – hinsides det forgjengelige og det uforgjengelige – og av denne grunn er han kjent som Det øverste vesen. Opplyste søkende som kjenner Den øverste ånd, tilber altså Krishn av hele sitt hjerte. Det finnes ingen uregelmessighet i deres kunnskap.

Det er den mest (hemmelige) kunnskap som Krishn meddeler Arjun. Fullendelsens vismenn avslører den ikke for alle, men de gjemmer den heller ikke for de fortjente. Hvis den skjules for dem, hvordan skal de nå sitt mål?

Slik slutter femtende kapittel i Upanishad til Shreemad Bhagwad Geeta om kunnskapen om Den øverste ånd, vitenskapen yog og dialogen mellom Krishn og Arjun med tittelen:

"Purushottam Yog" eller "Det øverste vesens yog".

Slik slutter Swami Agdadanands fortolkning av femtende kapittel av Shreemad Bhagwad Geeta i "Yatharth Geeta"

HARI OM TAT SATS